Fferm fynydd yng Nghymru yn ehangu gweithgarwch gwerthu cig yn uniongyrchol gyda chymorth Menter Moch Cymru

Menter Moch Cymru
Developing the pig sector in Wales
Datblygu'r sector moch yng Nghymru

“Mae cystadlu yn y gystadleuaeth honno a’r cymorth yr ydym wedi’i gael wedi ein helpu i ddechrau cadw moch, i arallgyfeirio’r busnes ymhellach ac i ychwanegu incwm ychwanegol ar gyfer y fferm,”

Mae fferm fynydd yng Nghymru sy’n ychwanegu gwerth i’w menter defaid ac eidion gyda gweithgarwch gwerthu yn uniongyrchol wedi ehangu ei dewis er mwyn cynnwys cig o foch, diolch i fenter arloesol gan Menter Moch Cymru.

Nid oedd Ethan Williams erioed wedi dod ar draws mochyn cyn iddo gystadlu mewn cystadleuaeth pesgi moch a gynhaliwyd gan Menter Moch Cymru ar y cyd â CFfI Cymru.

“Soniais wrth fy mrawd y dylem gadw moch, fel jôc, yna penderfynais gofrestru ar gyfer y gystadleuaeth, cyn mynd ymlaen i’w hennill,” soniodd Ethan, sy’n ffermio gyda’i frawd, Ben, eu mam-gu, Sue Williams, a’u mam, Karen, ar Fferm Garth Uchaf ger Pentyrch, Caerdydd.

Ei wobr oedd pum porchell diddwyn a chyngor, arweiniad a chymorth ynghylch cadw moch gan Fenter Moch Cymru.

Dewisodd foch Cymreig er mwyn cynnal teyrngarwch y fferm at fridiau brodorol. “Rydym yn cadw Defaid Mynydd Cymreig a gwartheg Duon Cymreig, felly roedd cadw moch Cymreig yn gam naturiol,” dywedodd Ethan.

Dan arweiniad ei fentor ym Menter Moch Cymru, llanwyd y bylchau yn ei wybodaeth am foch yn gyflym.

“Bu’n rhaid i mi ddysgu cryn dipyn mewn amser byr, felly roedd y cymorth hwnnw yn bwysig iawn, a heb yr hyfforddiant hwnnw, ni fyddwn i fyth wedi dechrau cadw moch,” cyfaddefodd.

“Mae maeth ar gyfer moch yn hollol wahanol i’r hyn yr oeddwn yn gyfarwydd ag ef gyda defaid a gwartheg, ac nid oeddwn wedi sylweddoli pa mor anodd y gallent fod i’w trin, felly heb yr help a gefais gan Fenter Moch Cymru, ni fyddwn wedi teimlo’n ddigon hyderus i wneud y gwaith.”

Ar ôl i’r pum mochyn gyrraedd eu pwysau ar gyfer eu lladd, gwerthwyd eu cig trwy focsys cig y fferm. Unwaith eto, bu Menter Moch Cymru o gymorth trwy gynnig hyfforddiant a gweminarau ynghylch marchnata, rheoleiddio a nifer o faterion defnyddiol eraill.

Bu’r adborth a gafodd teulu Williams gan eu cwsmeriaid i’r gwerthiant porc cychwynnol hwnnw mor gadarnhaol fel eu bod yn pesgi llwythi o tua 15 o anifeiliaid nawr mewn buarth gwellt, gan brynu’r anifeiliaid fel perchyll pan fyddant yn saith wythnos oed gan fferm sydd bum milltir i ffwrdd, a’u pesgi.

Y cam nesaf yw cael eu hychod magu eu hunain, er mwyn cau cylch ‘y fforc i’r plât’.Mae brwdfrydedd Ethan, ynghyd â’r wybodaeth a gafodd ar gyrsiau hyfforddiant Menter Moch Cymru – 11 hyd yn hyn – wedi golygu y bu modd iddo wneud newidiadau ar y fferm yn gyflym er mwyn integreiddio’r moch.

Yn ogystal, mae wedi cyflwyno rhai o’r cynghorion a’r syniadau a gafodd yn ystod taith astudio tri diwrnod i Ddyfnaint ym mis Mawrth 2022, a ariannwyd gan Fenter Moch Cymru, pan ymwelodd â rhai o’r cynhyrchwyr mwyaf llwyddiannus ac arloesol yn y DU.

“Roedd yn un o’r ffyrdd gorau o ddysgu, sef gweld sut y mae eraill yn gwneud hyn,” dywedodd Ethan. “Roedd wedi cynnig cryn ddirnadaeth, a chawsom sesiynau ymarferol am y gwahanol ffyrdd gyda charcuterie hyd yn oed a sut i’w werthu, ac mae hwn yn bendant yn faes yr hoffem fentro iddo yn y dyfodol.”

Yn ddiweddar, cofrestrodd Ethan ar gyfer rhaglen ar-lein Mesur i Reoli Cyswllt Ffermio a Menter Moch Cymru. Dywedodd y bu hyn yn hynod werthfawr wrth ei helpu i reoli’r data sy’n ymwneud â’r busnes moch, a hefyd, llyfryn sy’n cydfynd ag ef.

“Roeddwn wedi bod yn nodi’r holl rifau yn Excel ond gyda Mesur i Reoli, mae popeth yn llawer mwy amlwg a chlir, megis faint o bwysau y mae’r stoc wedi’i fagu. Mae wedi gwneud popeth yn llawer fwy effeithlon.”

Ar hyn o bryd, mae’r busnes yn datblygu cyfleuster cigyddiaeth ar y fferm, er mwyn ehangu ei ddewis o ddarnau a chynhyrchion.Mae cynnydd Ethan yn y diwydiant moch wedi bod yn rhyfeddol, ac mae’r wybodaeth y mae wedi’i chael trwy fod yn aelod o Grŵp Cynhyrchwyr Bach Rhith Menter Moch Cymru wedi helpu gyda hyn yn rhannol.

“Mae cystadlu yn y gystadleuaeth honno a’r cymorth yr ydym wedi’i gael wedi ein helpu i ddechrau cadw moch, i arallgyfeirio’r busnes ymhellach ac i ychwanegu incwm ychwanegol ar gyfer y fferm,” dywedodd.

@mentermochcymru
www.mentermochcymru.co.uk